

ater. Själv bryr jag mig inte så mycket om teater. För mig var det viktigt att visa hur konst påverkar en människa, så jag var mer intresserad av Alissija.

Teatern hamnade i bakgrunden och användes i stället som ett redskap för att berätta Alissijas historia.

– Jag ville inte göra en film om konst för människor som är intresserade av konst. Jag ville göra en film som är tillgänglig för människor som inte går på teater. Och jag tror att vi nådde det målet tack var Alissijas historia, säger Marta Pulk.

■ Alissija-Elisabet Jevtjukova är huvudperson i dokumentären *A year full of drama*, Marta Pulk är dess regissör. FOTO: SALOMON MARTTILA

uppe i ett uråldrigt träd för att rädda det och fästa uppmärksamhet vid kampen mot skogsförstörelsen. Trädet räddades men angreps senare av huliganer med motorsåg – blivande Trumpväljare får man anta.

Sanningssägaren

Parallellt med sin färd företar Valtiala en inre resa genom sitt liv. Den är betydligt spretigare och mindre målriktad. Mycket riktigt fascinerar han inte bara av själva minnena utan också av varför och hur man minns. Att djupa upplevelser av kärlek och skam har blivit kvar är inte så märkligt men varför samsas de med rena trivialiteter från många år tillbaka? Och varför är det ibland omöj-

Valtiala framställer sig ofta som en naivt oförstående sanningssägare i en värld vars värderingar han inte kan acceptera.

ligt att återkalla händelser som verkar ha varit av avgörande vikt? Det som gör mest intryck är ändå Valtialas vackra och melankoliska porträtt av sin döda hustru C som han delade femtio år med.

Valtiala framställer sig ofta som en naivt oförstående sanningssägare i en värld vars värderingar han in-

Vill göra teater själv

Under året såg Alissija-Elisabet Jevtjukova 224 föreställningar, vilket innebar över 350 timmar i teatersalongen. Hon reste närmare 20 000 kilometer för att ta sig till föreställningarna runtom i landet.

Hon upplevde utbudet som varierat, ändå blev en känsla av besvikelse kvar efter året. Av alla föreställningar hon såg gjorde 10–20 stycken ett djupare intryck.

– Jag var inte hemskt imponerad. Jag var så upprörd och arg och besviken på teater att jag själv bara ville göra bra teater, säger hon om varför hon efter årets slut sökte in till en utbildning i teaterregi, och kom in.

Marta Pulk upplevde att hennes huvudperson i dokumentären snabbt utvecklade en egen smak genom att se så mycket teater. Hon märkte snart att Alissija inte var något fan av klassisk teater utan mer intresserad av teater som utmanar gränserna för vad teater är.

– Varje gång hon måste se en pjäs med klassisk dramaturgi dog hon lite.

Läser inte recensioner

Skrivandet var i sig inget nytt för Alissija-Elisabet Jevtjukova när hon började blogga om sina teaterupplevelser. Hon hade länge tyckt om att skriva, och hade erfarenhet av att blogga om personliga ämnen. Den personliga utgångspunkten behöll hon även när hon bloggade om teater.

– Jag kom visserligen till en punkt då jag försökte låta smartare än jag var, och fick övertyga mig själv om att det var okej att skriva som jag gjorde.

Några gånger försökte hon också läsa professionella recensioner.

– En var för komplicerad, en annan var verkligen tråkig, den bara refererade vad som hände, så jag hittade inte den stil som jag gillade där. Därför beslöt jag mig för att inte läsa dem mera.

Den ståndpunkten har hon behållit nu när hon är inne på sitt andra år i studierna i teaterregi.

– Jag tror det är bra att inte läsa så mycket recensioner. Jag vill läsa kritik av människor vars idéer och åsikter jag finner intressanta även om de inte helt stämmer överens med mina. Om det inte är någon som tänker intressant får det vara för mig, helt enkelt.

MALIN SLOTTE

malin.slotte@ksfmedia.fi

te kan acceptera. Det leder till roliga eller skrämmande konfrontationer. Småningom växer bilden fram av ett oetiskt konsumtionssamhälle som inte skyr några medel för att försvara sina värderingar. Ändå är det bestående intrycket av *Semper betyder evighet* inte deprimerande. Valtiala har en förmåga att gå upp i stunden, att beskriva alla de små momenten hans resa består av på ett medryckande och uppmuntrande sätt. Och han har en fundamental tilltro till naturen. Med människan må det gå som det går, livet på jorden fortsätter.

MICHEL EKMAN

kultur@hbl.fi

”Ända fram till 1960-talet var trädgårdsarbete en del av de psykiatriska sjukhusens behandlingsformer. I sin nyupptagna form har trädgårdsterapi framför allt lyckats hjälpa personer med utmattningssyndrom.”

ULRIKA BENGTS

Regissör

IMPULS

Trädgården och trösten

Gräset glittrar efter nattens slagregn. Vätan förstärker den söta aromen av förruttelse. Den övergivna trädgården är tung, doftande, dräktig. Fallfrukten spricker under trycket av våra gummistövlar, förvandlas till en bajsbrun sörja.

Vi plockar så mycket vi orkar av de fallnas maskstungna kamrater. Stora som biljardbollar klänger de av ren envishet fast vid sina grenar. Äpplena är inte särskilt goda, men det känns fel att lämna dem kvar, när de nu en gång bemödat sig om att växa.

I de överblommade rabatterna kämpar de sista blommorna mot döden. De kvardröjande regndropparna skänker floxen, malvorna och stormhatten en mörk och mättad glans. Det intensiva surret av insekter ger trädgården en apokalyptisk touch. Ett natura morte som rör på sig.

Trädgården är gammal och dess invånare tidstypiska: pioner, rosor, aklejer. Jag föreställer mig att de som en gång anlade den skulle ha glatt sig över att växtkraften överlevt dem. Noggrannheten som växtplatserna är valda med får mig att tänka på min barndoms trädgårdar och deras härskarinnor.

Mormor och farmor var så olika som två människor kan vara, men sina trädgårdar vårdade de med samma omsorg. Kanske växterna de valde sade något om deras personligheter: mormors spröda pärlhyacinter och halvt genomskinliga pingstliljor; farmors svällande löjtnantshjärtan och bjärta borstnejlikor.

I efterhand är det svårt att förstå att de här översysselsatta kvinnorna fann tid och ork att ägna sig åt trädgårdsskötsel. Deras småbrukarliv var ett oavbrutet arbetspass, tills beren inte längre bar. Eftersom livet var nyttoinriktat var deras trädgårdsintresse en paradox. Blommorna fanns inte till för nytta, utan till lyst. Kanske var det just det som var källan till glädjen och njutningen; att det som spirade gjorde anspråk på skönhet i egen rätt. Skönhet för skönhetens skull.

Mina egna trädgårdsförsök har varit sporadiska och föga framgångsrika. Men nu längtar också jag efter att gräva ner händerna i mylla. Och jag är inte ensam om det. Denna vunderliga sommar när allting växt så att det knakat har de mest inbitna asfaltsblommor fyllt sina flöden med bilder av prunkande odlingar, med en stolthet som inte bara indikerar anpassning till rådande omständigheter.

I Dagens Nyheter läser jag om det nyväckta intresset för trädgårdsterapi, eller naturbaserad rehabilitering som den numera kallas. Det är inget nytt, ända fram till 1960-talet var trädgårdsarbete en del av de psykiatriska sjukhusens behandlingsformer. I sin nyupptagna form har trädgårdsterapi framför allt lyckats hjälpa personer med utmattningssyndrom, som betonar den känslomässiga upplevelsen av rehabiliteringen.

Att vattna och vårda gör gott för vem som helst. Vissheten om att något lever och växer i min vård ger tröst i en tid då vi är tvungna att zooma in, för att en dag förhoppningsvis åter kunna zooma ut.